

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Bartkowiak

Sędziowie: Małgorzata Winkler-Galicka

Dariusz Śliwiński

2 Protokolant: stażysta Angelika Kubiaczyk

4przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Grunwald w Poznaniu Katarzyny Nawrot oraz oskarżyciela skarbowego z Urzędu Skarbowego Poznań – Grunwald Krzysztofa Kłodowskiego

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2022 r.

sprawy **S. O.**

oskarżonej z art. 56 § 1 kks i art. 56 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

5od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 13 września 2021 r., sygn. akt VIII K 326/20

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie 4 obniża karę łączną grzywny do 400 (czterystu) stawek dziennych,

b) w miejsce orzeczenia w punkcie 6, na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks zwalnia oskarżoną od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych.

2. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

3. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. A. kwotę 516,60 zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

4. Zwalnia oskarżoną od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wydatków sądowych za postępowanie odwoławcze i nie wymierza jej opłaty za obie instancje.

Dariusz Śliwiński Hanna Bartkowiak Małgorzata Winkler-Galicka

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 1366/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 13 września 2021 r., sygn. akt VIII K 326/20

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

w całości

#

co do winy

#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p>Obraza przepisów postępowania, tj. art. 7 kpk poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, której konsekwencją są błędne ustalenia faktyczne, polegającą na bezpodstawnym zakwestionowaniu wyjaśnień oskarżonej w zakresie jej nieprzyznawania się do popełnienia czynu z uwagi na brak świadomości przestępczej działalności podmiotów, z którymi współpracowała. W zgromadzonym materiale dowodowym brak jest dowodów na to, że S. O. świadomie uczestniczyła w nielegalnym obrocie paliwami, ani na to, że powinna mieć tego świadomość. Zawierała bowiem transakcje z tymi samymi podmiotami, z którymi wcześniej współpracował poprzedni właściciel przedsiębiorstwa i otrzymywała paliwo, które było odpowiedniej jakości, a także podjęła się weryfikacji swoich kontrahentów.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Zarzut okazał się niezasadny. Przed przystąpieniem do jego analizy Sąd odwoławczy stwierdził, że orzeczenie wydane w przedmiotowej sprawie jest oparte na całokształcie materiału dowodowego zebranego w sprawie, który został poddany wnikliwej analizie bez przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów. Analiza ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy znajduje pełne odzwierciedlenie we wnioskach zawartych w uzasadnieniu wyroku, które czyni zadość wymogom art. 424 § 1 i 2 kpk, co w pełni pozwalało na przeprowadzenie kontroli instancyjnej.</p> <p>Przystępując do zbadania zasadności tego, głównego zarzutu apelacyjnego obrońcy należało dostrzec, że zadaniem skarżącego jest wykazanie, jakich konkretnych uchybień dopuścił się sąd meriti w kontekście zasad wiedzy - w szczególności logicznego rozumowania - oraz doświadczenia życiowego, oceniając zebrany materiał dowodowy” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2017 r., II K 180/17, Legalis nr 1668825). Skarżący, który zmierza do podważenia zasadności rozstrzygnięcia poprzez zakwestionowanie oceny dowodów stanowiących jego podstawę, nie może ograniczyć się do prostego zanegowania jej i arbitralnego stwierdzenia, że walorem wiarygodności winny być obdarzone wyłącznie dowody korzystne (tak w tym przypadku), czy też tylko te niekorzystne dla oskarżonego (apelacje na niekorzyść). Apelacja, w której</p>	

podniesiono zarzut dowolnej oceny dowodów, powinna przedstawiać argumenty uzasadniające tezę, że sposób rozumowania sądu pierwszej instancji jest niezgodny z zasadami prawidłowego rozumowania, a więc nielogiczny, ewentualnie niezgodny z zasadami wiedzy lub doświadczenia życiowego, tym samym wykraczając poza ramy swobodnej oceny dowodów sformułowanej w art. 7 kpk. Zaznaczenia jeszcze wymaga, że jeśli sąd odwoławczy podziela w pełni dokonaną przez sąd pierwszej instancji ocenę dowodów, może zaniechać szczegółowego odnoszenia się w uzasadnieniu swojego wyroku do zarzutów apelacji, gdyż byłoby to zbędnym powtórzeniem argumentacji tego sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2009 r., III KK 381/08, Lex Nr 512100, postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2007 r., III KK 120/07, Lex Nr 322853, z dnia 2 sierpnia 2006 r., II KK 238/05, Lex Nr 193046).

Sąd Okręgowy w kontrolowanej sprawie prowadzonej przeciwko S. O. nie miał najmniejszych wątpliwości, że podstawę zaskarżonego wyroku stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Wbrew przekonaniu obrońcy, Sąd Rejonowy tym razem, orzekając po raz drugi o odpowiedzialności karnoskarbowej podsądnej, dokonał kompleksowej i obiektywnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, bez przekraczania swobodnej oceny dowodów oraz jakichkolwiek przepisów procedury. Przekonanie o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostawało pod ochroną prawa

procesowego, mieszcząc się w ramach swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji analizując dowody osobowe, przeprowadzał ich wzajemną weryfikację, zestawiał z pozostałymi dowodami z dokumentów, pilnie przy tym przypatrując się wyjaśnieniom oskarżonej, która nie poczuwała się do winy za przypisany jej czyn.

Sąd Okręgowy nie miał zastrzeżeń do dokonanej przez Sąd I instancji oceny wyjaśnień oskarżonej S. O. oraz odmówienia jej wiary odnośnie deklarowanego braku świadomości udziału w nielegalnym obrocie paliwami. Kontrola odwoławcza wykazała pełną słuszność stanowiska Sądu I instancji, iż oskarżona swoim zachowaniem wypełniła ustawowe znamiona obu zarzucanych jej przestępstw (oszustwa podatkowe), także od strony podmiotowej. Sąd II instancji podziela stanowisko organu, który wydał zaskarżony wyrok skazujący, że oskarżona działała umyślnie z zamiarem bezpośrednim. To stwierdzenie Sądu Rejonowego poprzedzało wskazanie okoliczności faktycznych, na których je oparto. W związku z tym, że w dużej mierze były one kwestionowane w apelacji obronnej, należy je bliżej przedstawić i przeanalizować.

Pierwsza kwestia to kontynuacja współpracy oskarżonej z podmiotami, które dostarczały paliwo na (...), w której to firmie uprzednio była jedynym pracownikiem. Korzystanie z tych samych źródeł zaopatrzenia w towar, zdaniem obrońcy uprawniało ją by przyjmować, że wszystkie transakcje odbywały się prawidłowo z punktu widzenia prawa podatkowego. A przeświadczenie oskarżonej co do

legalności prowadzonych transakcji miało wynikać z faktu, że R. A. rozliczał się z urzędem skarbowym i działalność przedmiotowej stacji benzynowej nie budziła wątpliwości organów kontroli skarbowej. Sądu Okręgowego powyższa argumentacja nie przekonała. Nieracjonalnym i niezgodnym z zasadami doświadczenia życiowego pozostaje, iż oskarżona otworzywszy działalność gospodarczą PHU (...), wcześniej nie mając żadnych doświadczeń jako przedsiębiorca ani przygotowania zawodowego miałyby „bezkontaktowo” przejąć dotychczasowych dostawców i odbiorców paliwa od R. A.. Zgodzić się należy z tokiem rozumowania Sądu I instancji, że tego rodzaju przejęcie filii od firmy (...) wymuszało na oskarżonej ułożenie współpracy z dostawcami na swoich zasadach oraz poznanie właścicieli pozostałych dwóch spółek z o.o. (...) i (...). Ponadto podkreślić należy, że oskarżona jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą otrzymała koncesję na handel paliwami, co zobowiązywało ją do zachowania warunków udzielonego zezwolenia oraz wypełnienia ciążących na niej w związku z tym obowiązków. Oskarżona musiała być tego świadoma, jak i tego, że jako podatnik była zobligowana by udowodnić to, że towar został dostarczony przez danego kontrahenta. Podatnik powinien bowiem poza fakturą posiadać dokumenty potwierdzające poniesione wydatki i wykazać ich związek z prowadzoną działalnością i deklarowanym przychodem. Podatnik nie może zatem nie interesować się szczegółami operacji gospodarczych, do których przystępuje. Tymczasem S. O. nie potrafiła nic powiedzieć ani

o dostawcach ani o samych transportach. Nie przedstawiła organom podatkowym żadnych dowodów transakcji gotówkowych (potwierdzenia odbioru pieniędzy), gdzie z faktur wynikały do zapłaty wysokie kwoty rzędu 60-70 tysięcy złotych (np. faktury (...)). Za tym, że oskarżona wiedziała o nielegalnym charakterze transakcji przemawiały też znajdujące się w aktach niniejszej sprawy materiały o ustaleniach w sprawie karnej przeciwko pełnomocnikowi PHU (...), który wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 5 listopada 2014 r. (sygn. akt II K 175/09) został skazany za udział w zorganizowanej grupie przestępczej w okresie od stycznia 2004 r. do lipca 2006 r. Celem grupy było popełnianie przestępstw polegających na dokonywaniu w ramach różnych podmiotów gospodarczych uszczerpków podatkowych, wprowadzaniu do obrotu oleju opałowego nieodbarwionego jako pełnowartościowego oleju napędowego, wystawianie fikcyjnych faktur sprzedażowych dla ukrycia faktycznego źródła pochodzenia paliwa. Osobą kierującą grupą w ocenie organów ścigania był R. A.. Z kolei Prokuratura Okręgowa w Bydgoszczy prowadziła postępowanie karne przeciwko R. A. i jego córce A. A. (sygn. VI Ds(...)) zarzucając im podrobienie faktur VAT (...) spółki (...) A. B., S. R. dla PHU (...) S. O. i dokumentów potwierdzających dostawę oleju napędowego (vide: uzasadnienie decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 29 maja 2015 r. k. 229-252). Zdaniem Sądu Okręgowego pojawienie się wśród tych osób oskarżonej S. O. nie było przypadkowe, a nowo

otworzona przez nią działalność gospodarcza za jej wiedzą posłużyła do wprowadzenia do obrotu paliwa z niewiadomego źródła oraz spowodowania uszczupień podatkowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Następna poruszona w apelacji obronnej sprawa to pozyskanie przez oskarżoną dokumentów rejestracyjnych poszczególnych dostawców paliw, tj. wyciągów z KRS-u, potwierdzenia nadania numerów NIP i REGON, zaświadczenia z urzędów skarbowych o niezaleganiu w podatkach NIP 1, zaświadczenia z ZUS-u, deklaracje VAT, weryfikacja odnośnie posiadania koncesji na handel paliwami przez tych kontrahentów.

W tym zakresie Sąd Rejonowy uznał działania oskarżonej za niewystarczające i Sąd II instancji w pełni zdanie to podziela. Aby ustrzec się przed obracaniem paliwem niewiadomego pochodzenia nie jest wystarczającym, że podatnik legitymuje się pozyskanymi dokumentami rejestracyjnymi podmiotów, z którymi nim handluje. Formalna rejestracja danego podmiotu gospodarczego przecież nie jest równoznaczna z tym, że faktycznie taką działalność prowadzi. Najlepszym tego przykładem są fikcyjne spółki (...), (...) i (...) ujawnione w niniejszej sprawie. Jak zatem zasadnie przyjmują organy skarbowe, dla wykazania należytej staranności podatnik nie może ograniczyć się do sprawdzeń rejestracyjnych bo sama rejestracja dla potrzeb określonego podatku nie jest związana z jakimikolwiek czynnościami sprawdzającymi. Samo zatem dysponowanie przez

podatnika (tu oskarżoną S. O.) dokumentami rejestracyjnymi kontrahentów, którzy wystawiali „puste faktury” nie ekskulpowало jej od zarzutu oszustw podatkowych z art. 56 § 1 kks oraz z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks.

Kolejna kwestia zgłoszona przez apelującego to zlecenie przez oskarżoną badania jakości paliwa. Obrona powołując się na trzy sprawozdania z 11 czerwca, 19 lipca i 14 sierpnia 2007 r. wyprowadził wniosek, że oskarżona zachowywała odpowiednią ostrożność przyjmując paliwo. Poza tym skarżący wyraził pogląd, że ustawodawca nie nałożył na przedsiębiorców obowiązku badania jakości paliwa lecz na organy państwa, wobec tego nawet zakładając brak przeprowadzonych badań przez PHU (...) S. O. nie świadczy to o niezachowaniu przez nią należytej staranności kupieckiej.

Krytycznie odnosząc się do powyższych argumentów z apelacji Sąd Okręgowy po pierwsze podważa rzetelność przedstawionych w niniejszej sprawie przez oskarżoną trzech sprawozdań z badania jakości paliwa albowiem owe orzeczenia z Laboratorium (...) w K. i K. nie pozwalają na ustalenie skąd pobrano próbki, kiedy to miało miejsce, do kogo należało paliwo oraz nawet kto zlecał badanie. Po wtóre, nie można zgodzić się z apelującym, że przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie obrotu paliwami jest zwolniony z obowiązku badania jakości paliwa. Z dniem 1 stycznia 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 stycznia 2003 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych (obecnie ten akt prawny już nie obowiązuje), która stanowiła, że paliwa ciekłe i

biopaliwa ciekłe powinny spełniać wymagania jakościowe właściwe dla danego paliwa. Z tą datą zaczęło też obowiązywać rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. Nr 230, poz.2297), określające wymagania jakościowe dla benzyn silnikowych, stosowanych w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem iskrowym, i samochodowego oleju napędowego, stosowanego w pojazdach wyposażonych w silniki z zapłonem samoczynnym, będące aktem wykonawczym tej ustawy. Jednocześnie w art. 6 w/wym ustawy postanowiono, że zabrania się obrotu paliwami ciekłymi lub ich gromadzenia przez przedsiębiorcę w stacjach zakładowych, jeżeli nie spełniają one wymagań jakościowych określonych m.in. w przepisach powyższego rozporządzenia z dnia 23 grudnia 2003 r., przy czym naruszenie tych wymogów zostało w art. 23 tej ustawy uznane za przestępstwo. Powyższe wskazuje, że ustawodawca nałożył na podmioty zajmujące się obrotem paliwami ciekłymi, w tym również przedsiębiorców-nabywców tegoż paliwa, wymóg badania sprzedawanego (nabywanego) paliwa pod względem jego jakości, co wymaga również dysponowaniem certyfikatami jakościowymi takiego paliwa. Wobec powyższego i ten aspekt działalności oskarżonej wskazywał na nielegalny jej charakter. Oskarżona nie przekonała w tym procesie aby miała uzasadnione podstawy by przyjmować, że nie musiała zajmować się jakością paliwa, którym handlowała na stacji paliw, ani że zachowała

oczekiwaną staranność kupiecką. Co więcej, brak zainteresowania co do sposobu funkcjonowania kontrahentów oskarżonej wskazuje dobitnie, że nie było to jej potrzebne skoro obracała „pustymi fakturami”.

Apelujący zakwestionował jeszcze stwierdzenie Sądu Rejonowego, według którego ilość paliwa zakupionego przez oskarżoną S. O. świadczyła o tym, że świadomie uczestniczyła w nielegalnym obrocie. Z przedstawionych przez obrońcę szacunkowych obliczeń stacja paliw oskarżonej mogła obsłużyć wszystkie transakcje wynikające z dokumentów zakupu paliwa, przy założeniu tankowań w TIR-ach. Sąd II instancji nie zaakceptował toku rozumowania apelującego. Przede wszystkim skarżący pobieżnie zinterpretował rozważania Sądu Rejonowego z uzasadnienia, które uzmysłowić miały, że przy takiej skali handlu paliwami jaka wynikała z dokumentów (faktury wystawiały fikcyjne podmioty) deklarowana niewiedza oskarżonej co do tych szeregu przecież dostaw budzi uzasadnione wątpliwości. Poza tym warto podkreślić wiążący się z tym brak jakiegokolwiek zabezpieczenia transakcji opiewających na potężne sumy, który świadczył co najmniej o skrajnej niefrasobliwości oskarżonej jako przedsiębiorcy. Natomiast istotą tego procesu nie było wykazywanie, że w ogóle obrót paliwami na stacji oskarżonej się nie odbywał. Nie sposób przy tym oceniać jego skali skoro nie były to transakcje paliwowe z podmiotami widniejącymi w dokumentach. Otóż oszustwo podatkowe oskarżonej polegało na podaniu nieprawdy w deklaracjach podatkowych na podstawie wprowadzonych do dokumentacji

księgowej faktur, które nie odzwierciedlały faktycznych zdarzeń gospodarczych. Nawet zatem, zakładając teoretycznie, że stacja paliw oskarżonej przyjmowała paliwo to nie zostało to udokumentowane i rzetelnie przedstawione organom skarbowym do odliczeń podatkowych. Bez wątplenia zatem nabycia paliwa przez PHU (...) należące do oskarżonej, jeśli miały faktycznie miejsce, to przebiegały w sposób odbiegający od standardów obowiązujących w legalnym, profesjonalnym obrocie.

Na koniec za nieuprawnione należało uznać wskazanie z apelacji, że słuszność tez o braku świadomości oskarżonej co do nierzetelności jej zobowiązań podatkowych potwierdziło przywołane orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. z dnia 13 listopada 2015 r., wydane w sprawie I SA/Łd 903/15. Lektura tego wyroku wraz z uzasadnieniem (k. 882-895) prowadzi do wniosku, że takiego jednoznacznego wskazania WSA w Ł. nie przekazał, uchylając decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Ł., a nakazał dogłębnie zbadać świadomość oskarżonej co do oszukańczego charakteru transakcji (na marginesie, to postępowanie administracyjne dotyczyło podatku od towarów i usług). Poza tym i przede wszystkim oczywiście przypomnieć należy zasadę samodzielności jurysdykcyjnej wyrażonej w art. 8 § 1 kpk na mocy art. 113 § 1 kks stosowanej także w sprawach o przestępstwa karnoskarbowe. Zgodnie z tą zasadą sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz

nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu.

Podsumowując, podniesiony przez obrońcę zarzut błędnej oceny dowodów stanowi jedynie polemikę z argumentami przedstawionymi w pisemnych motywach wyroku przez Sąd I instancji, który to w sposób wnikliwy i wszechstronny rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, zaś na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. Jednym z nich były wyjaśnienia oskarżonej S. O., które w zestawieniu z pozostałym materiałem dowodowym oraz regułami z art. 7 kpk, okazały się niewiarygodne w zakresie jej świadomości co do bezprawności poczynań jako osoby prowadzącej działalność w zakresie handlu paliwami i podatnika. Linia obrony oskarżonej, sprowadzająca się do twierdzenia, że działała ona z należytą starannością kupiecką i jako podatnik podała nieprawdę w dokumentach nieumyślnie, tj., że oskarżona nie działała z zamiarem popełnienia przestępstwa - nie zasługiwały na uwzględnienie i nie uchroniły jej od odpowiedzialności karnej za przypisane w zaskarżonym wyroku przestępstwa z ustawy karnoskarbowej.

Wniosek

Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

<p>Brak podstaw do uwzględnienia któregokolwiek z tych wniosków z uwagi na niezasadność zarzutu. Żaden z argumentów podanych dla podbudowania zarzutu nie okazał się trafny. Sąd Rejonowy z dużą rozważą i wnikliwością ocenił materiał dowodowy, w tym wyjaśnienia oskarżonej, dochodząc do wniosku, że powtórzony proces przed Sądem Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu wykazał ponad wszelką wątpliwość winę i sprawstwo podsądnej.</p>		
Lp.	Zarzut	
3.2.	<p>Rażąca niewspółmierność kary orzeczonej w stanie faktycznym przyjętym przez Sąd I instancji (podnosząc jednakże, że obrona kwestionuje ustalenia ww. stanu faktycznego) – 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata oraz łącznej kary grzywny w wysokości 500 stawek dziennych po 200 zł każda, podczas gdy okoliczności sprawy i warunki osobiste oskarżonej wskazują, że kara pozbawienia wolności jest zbyt surowa dla oskarżonej, a ilość stawek dziennych grzywny i ich wysokość nie uwzględniają społecznej szkodliwości czynu, okoliczności jego popełnienia oraz właściwości i warunków osobistych oskarżonej, a wystarczającym – w stanie faktycznym przyjętym przez Sąd I instancji – byłoby orzeczenie wobec oskarżonej kary o łagodniejszym charakterze.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		

Przypomnienia na wstępie omawiania tego zarzutu wymaga, że rażąca niewspółmierność kary zachodzi wówczas „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985r. V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę ocen co do jej wymiaru, ale różnice tak zasadniczej natury, że karę dotychczas wymierzoną nazwać można by niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sadu Najwyższego z dnia 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNKW 1995/5-6/33).

Mając na uwadze powyższe wskazania kontrola instancyjna w zdecydowanej większości nie potwierdziła by zachodziła w tym przypadku rażąca niewspółmierność kary, a jedyny wyjątek stanowi orzeczenie o karze łącznej grzywny. S. O. działając umyślnie dopuściła się popełnienia przestępstw z art. 56 § 1 oraz z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks, naraziła na uszczuplenie należność publicznoprawną o dużej wartości (łącznie 2.117.879 zł.). Sposób popełnienia przez oskarżoną przestępstwa świadczy o jej negatywnym stosunku do obowiązku rzetelnego uiszczania podatku dochodowego od osób fizycznych i jednocześnie godzi w interesy Skarbu Państwa oraz wszystkich obywateli. Podkreślić jeszcze należy, że przy ocenie okoliczności mających wpływ

na wymiar kary, bazować należało na ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy, które apelujący de facto próbował bezskutecznie podważyć. Zdecydowanie zatem należało stwierdzić, że właśnie okoliczności tego konkretnego przypadku przemawiały za orzeczeniem kary pozbawienia wolności w orzeczonej wysokości, a była to kara nadzwyczajnie obostrzona.

Sąd Okręgowy nie stwierdził też przesłanek do skrócenia okresu próby zastosowanego wobec oskarżonej S. O. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks. Wcześniejsza niekaralność oskarżonej z pewnością zaważyła na sięgnięciu po to rozwiązanie i właśnie w tym aspekcie słusznie została przez Sąd Rejonowy uwzględniona. Natomiast aktualnie z danych o karalności wynika, że oskarżona w 2019 r. została skazana za podobne przestępstwo karnoskarbowe z art. 56 § 2 kks na karę grzywny (k 1664). W apelacji nie przytoczono tymczasem żadnych takich argumentów, które przekonałyby o rażącej dysproporcji między okresem 3 lat próby z zaskarżonego wyroku a postulowanym niższym, bliżej zresztą niesprecyzowanym okresem próby. Zauważyć przy tym trzeba, że nie każda niewspółmierność kary usprawiedliwia ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. Ustawodawca wymaga by niewspółmierność ta miała kwalifikowaną postać. Zgodnie z art. 438 pkt 4 kpk musi ona być rażąca, znaczna, „bijąca w oczy” oddaleniem od kary uznawanej za sprawiedliwą (por. wyrok Sądu

Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 grudnia 2000 roku, II AKa 218/00, KZS 2001/1/33).

Sąd odwoławczy nie znalazł też podstaw by ingerować w wymiar kar grzywny orzeczonych w zaskarżonym wyroku, które Sąd Rejonowy dobrze umotywował w pisemnym uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia. Okoliczności wskazywane przez obrońcę w postaci warunków i właściwości osobistych podsądnej, trudnej sytuacji życiowej w czasie popełnienia przypisanych jej przestępstw powinny i zostały dostrzeżone przez organ pierwszoinstancyjny. Nadano im również odpowiednią wagę, lecz nie były to wiodące elementy kształtujące karę, skoro oskarżona nie próbowała podnieść standardu życia w zgodny z prawem sposób, a uczyniła to na drodze przestępstwa. Kwota uszczuplonego podatku dochodowego od osób fizycznych za udział w nielegalnym obrocie paliwami była gigantyczna, czego oskarżona miała świadomość decydując się na ten proceder. Także w odczuciu społecznym kara grzywny nie może być symboliczna, a oczekiwane jest dotkliwe finansowo ukaranie skoro czyny oskarżonej godziły istotnie w obowiązki podatkowe wobec Państwa. Sąd obniżenie wymiaru grzywny nie wchodziło w rachubę. Wysokość jednostkowej stawki dziennej w obu grzywnach uwzględnia wszystkie uwarunkowania, które Sąd I instancji winien był wziąć pod uwagę przy jej ustalaniu zgodnie z treścią art. 23 § 3 kks i również nie wymagała zmiany na korzyść.

Natomiast należało uznać zasadność stanowiska apelującego w zakresie wymiaru kary łącznej grzywny.

Sąd Rejonowy zastosował w tym przypadku zasadę mocno zbliżoną do kumulacji (250 stawek dziennych i 300 stawek dziennych połączył w karę 500 stawek dziennych grzywny), co było wręcz sprzeczne z uzasadnieniem, w którym wskazano, że czyny oskarżonej łączył bliski związek podmiotowo-przedmiotowy. Potwierdzić przy tym należało silną więź przedmiotową między występami popełnionymi przez oskarżoną oraz już dość widoczną odległość czasową między jej czynami. Wszystko to przemawiało za sięgnięciem w zdecydowanie większym zakresie po zasadę częściowej absorpcji przy wymiarze kary łącznej grzywny. Zdaniem Sądu Okręgowego kara łączna grzywny obniżona do 400 stawek dziennych oddaje należycie wszystkie dyrektywy sądowego wymiaru kary wobec oskarżonej oraz istniejący między popełnionymi przez nią przestępstwami związek przedmiotowo-podmiotowy. Zasada pełnej absorpcji, jako wyjątkowa nie znajdowała tutaj uzasadnienia, gdyż prowadziłaby do niezasadnego w tym wypadku pochłonięcia jednej z kar jednostkowych grzywny za czyn o stosunkowo wysokiej społecznej szkodliwości.

Wniosek

Zmiana zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

<p>Żaden z powyższych wniosków nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż nie były one w ogóle skorelowane z zarzutem rażącej niewspółmierności kary.</p>	
--	--

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>0.11.</p>	Przedmiot utrzymania w mocy
<p>Poza zmianami opisanymi dokładnie w pkt 5.2. wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w pozostałej części.</p>	
<p>Zwiąże o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Powodem utrzymania wyroku w mocy (poza zmianami opisanymi w pkt 5.2.) była niezasadność pozostałej części zarzutów apelacji obrońcy oskarżonej, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę lub uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.</p>	
<p>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>0.0.11.</p>	Przedmiot i zakres zmiany
<p>Zaskarżony wyrok został zmieniony w punkcie 4 w ten sposób, że obniżono karę łączną grzywny do 400 stawek dziennych.</p>	

Zwięźle o powodach zmiany	
Uzasadnienie tej korzystnej dla oskarżonej zmiany (nastąpiło obniżenie kary grzywny kwotowo odczytując o 20.000 zł) zawarto w pkt 3.2. niniejszego uzasadnienia.	
O.O.12.	Przedmiot i zakres zmiany
Zaskarżony wyrok został zmieniony w ten sposób, że w miejsce orzeczenia w punkcie 6, na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks zwolniono oskarżoną od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych.	
Zwięźle o powodach zmiany	
<p>W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 627 kpk zasadą jest obciążanie skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego kosztami sądowymi na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatkami na rzecz oskarżyciela posiłkowego. Natomiast przepis art. 624 § 1 kpk przewiduje możliwość zwolnienia z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych. Niemniej jednak z uwagi na fakt, że jest to odstępstwo od ogólnie obowiązującej zasady obciążania skazanego kosztami sądowymi, instytucja zwolnienia powinna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach, w których względy rodzinne, majątkowe i wysokość dochodów oskarżonego faktycznie uzasadniają odstępstwo od obowiązku obciążenia sprawcy czynu kosztami sądowymi (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 2014 r., II AKa 232/14, Legalis nr 1169115). Warto również dodać, że w art. 624 § 1 kpk zapisano, iż sąd może zwolnić od zapłaty kosztów sądowych. Tak więc zwolnienie to nie następuje obligatoryjnie a fakultatywnie, na podstawie swobodnej oceny orzekającego sądu. Sąd jest zatem zobligowany do podania przesłanek dopiero wtedy, gdy dochodzi do przekonania, iż to zwolnienie jest uzasadnione konkretnymi realiami danej sprawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 stycznia 2018 r., II AKa 198/18, Legalis nr 1856010; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2017 r., WZ 5/17, Legalis nr 1612001). Mając na względzie powyższe oraz okoliczności przedmiotowej sprawy Sąd Okręgowy</p>	

za zasadne uznał uwagi apelującego obrońcy w tym zakresie, choć nie zostały one sformułowane w osobny zarzut odwoławczy. Apelujący rację ma, że obecna sytuacja materialna oskarżonej uzasadniała skorzystanie z instytucji przewidzianej w art. 624 § 1 kpk. Z tego powodu oskarżona zresztą otrzymała pomoc w postaci obrońcy z urzędu, a jej status ekonomiczny od czasu przydzielenia jej obrońcy z urzędu nie uległ poprawie. Również względy słuszności przemawiały za skorzystaniem w tym przypadku z instytucji zwolnienia oskarżonej z kosztów sądowych. Jak zauważył obrońca, oskarżona ma do uiszczenia wysoką karę grzywny (ostatecznie 80.000 zł), co powinno być dla niej priorytetem i kolejne obciążenia finansowe stanowiłyby już uciążliwość ponad miarę dla jej własnego utrzymania.

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia	
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3.	<p>Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 1 kpk do kosztów procesu należą koszty sądowe, którymi są m.in. wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania (art. 616 § 2 pkt 2 kpk). Jednym z wydatków Skarbu Państwa, na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk są wypłaty dokonane z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów lub radców prawnych.</p> <p>Obrońca z urzędu oskarżonej S. O. wniósł na rozprawie apelacyjnej w dniu 10 maja 2022 r. o zasądzenie od Skarbu Państwa zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej w postępowaniu odwoławczym. Przytoczone wyżej przepisy stanowią podstawę prawną orzeczenia uwzględniającego to żądanie co do zasady. Wysokość kosztów adwokata została zaś ustalona w oparciu o § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18).</p>
4.	Zgodnie z art. 634 kpk jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w

sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem I instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy opierając się na dyspozycji przepisu art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżoną S. O. z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym nie wymierzył jej opłaty za obie instancje. Podejmując decyzję w tym zakresie Sąd kierował się tymi samymi względami co przy zmianie zaskarżonego wyroku poprzez zwolnienie jej od kosztów sądowych (vide: tabela 5.2 pkt 2).

7. PODPIS

Dariusz Śliwiński Hanna Bartkowiak Małgorzata Winkler-Galicka